

Concept besluit integratie lwoo en pro in passend onderwijs

Reactie op internetconsultatie, d.d. 18 oktober 2014

Het onderstaande bevat de reactie van Jan Huisman, voorzitter Platform praktijkonderwijs, op de concept-amvb. Deze reactie is in overleg met het Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs opgesteld.

1. Waar gaat het concept-besluit over?

Het concept-besluit geeft invulling aan onder meer het nieuwe artikel 17A WVO elfde lid¹: bij AMvB worden voorschriften gegeven voor de wijze waarop het samenwerkingsverband straks bepaalt of een leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) of praktijkonderwijs (pro). Beoogde inwerkingtreding van het besluit is 1 januari 2016.

2. Vertrekpunt

Het praktijkonderwijs heeft zorgen rond de integratie van het praktijkonderwijs in passend onderwijs. Het praktijkonderwijs is op grond van de Wet op het voortgezet onderwijs – in tegenstelling tot lwoo – een eigen schoolsoort, net als havo en vwo dat zijn. Voor die status is niet voor niets gekozen, aangezien het pro een specifieke opdracht heeft, namelijk zorg dragen voor arbeidsmarkttoeleiding voor een kwetsbare doelgroep. Dit betekent **ten eerste** dat de overheid een verantwoordelijkheid toekomt ten aanzien van de beschikbaarheid en toegankelijkheid van het pro-aanbod in heel het land, en dat leerlingen die op dit aanbod zijn toegewezen, weten dat er adequate scholen zijn waar zij terecht kunnen. **Ten tweede**: de beslissing of een leerling wel of niet op het pro aangewezen is, moet op een deskundig oordeel zijn gebaseerd, zo mogelijk ook onafhankelijk en objectief. Temeer dat pro geldt als eindonderwijs. Zorgvuldigheid in die afweging is kortom buitengewoon belangrijk.

Om die reden is het praktijkonderwijs voor het handhaven van de criteria en de onafhankelijke wijze van toelaatbaarheidsverklaring, zoals die nu nog plaatsvindt met inzet van de RVC's. Het praktijkonderwijs keert zich tegen het wetsvoorstel waarmee het pro onder de organisatorische en financiële systematiek van passend onderwijs wordt gebracht. De algemene bezwaren die het praktijkonderwijs heeft tegen de voorgenomen wetswijziging, worden nu als grote risico's zichtbaar in deze voorgenomen AMvB.

¹ Het betreft het nieuw voorgesteld artikel 17a WVO in *Kamerstukken II 2013/14*, 33 993, nrs. 1-3.

3. Reactie op het concept-besluit

Het praktijkonderwijs plaatst de volgende kanttekeningen bij het concept-besluit.

- In artikel II onder C wordt voorgesteld dat de kring van deskundigen in het samenwerkingsverband die bepaalt of een leerling is toegewezen op pro verruimd, zodat daar in het vervolg ook mede onder begrepen kunnen worden 'deskundigen op het terrein van vbo, mavo en vmbo'. Wij stellen hier vraagtekens bij omdat daarmee juist niet de expertise en onafhankelijkheid ten aanzien van de toelaatbaarheidsbeschikking tot het pro wordt versterkt. Hier moet volgens de scholen staan dat hierbij 'deskundigheid op het terrein van praktijkonderwijs' wordt betrokken.
- Artikel II van het concept bevat onder D een voorstel voor een nieuw Artikel 15e: aanvragen van toelaatbaarheidsverklaring voor 'bijzondere doelgroepen'. Wij hebben grote zorgen over dit artikel omdat het niet specifiek genoeg is toegesneden op de échte twijfelgevallen waar men in samenwerkingsverbanden mee te maken kan krijgen op het grensvlak van pro en lwoo. In plaats daarvan stelt de tekst nu dat vo-scholen in het algemeen de mogelijkheid krijgen leerlingen bij het samenwerkingsverband te 'nomineren' voor pro, zonder dat daarbij de indicatiecriteria ook maar enige rol spelen. Zelf een leerling die op een mavo zit met een lwoo-verklaring kan volgens dit nieuwe artikel bij het samenwerkingsverband worden voorgedragen voor pro. Dit is een fundamentele wijziging ten opzichte van de huidige werkwijze waarbij het altijd aan de pro-school is om bij een twijfelgeval een aanvraag voor indicatie bij een RVC in te dienen. De pro-school kan dan op basis van de eigen expertise het onafhankelijk oordeel van de RVC aanvragen. Volgens dit besluit wordt dat anders: de vo-school kan zelf met een verzoek tot toelaatbaarheid naar het samenwerkingsverband, dat vervolgens – zeker in het geval van opting out – op basis van een eigen afweging kan komen tot een toelaatbaarheidsverklaring. Daarbij hoeft dan ook geen expertise van het praktijkonderwijs zelf te worden betrokken (zie het vorige punt). De scholen vinden het risico van enige willekeur en gebrek aan zorgvuldigheid, bij invoegen van dit nieuwe artikel in het Inrichtingsbesluit, zeer groot. Zij pleiten dan ook voor nauwe betrokkenheid van de expertise van het praktijkonderwijs, en waar mogelijk inbreng van onafhankelijk deskundigen, bij het voordragen van een leerling voor toelaatbaarheidsverklaring bij het samenwerkingsverband.
- Voorts vraagt het praktijkonderwijs zich af waarom op basis van een wet samenwerkingsverbanden de gelegenheid krijgen tot opting out, als ook het nieuwe artikel 15e van het Inrichtingsbesluit de vo-besturen een dermate vrijheid geeft dat zij zich langs die lijn óók niet hoeven te houden aan de indicatiecriteria. Met andere woorden: hoe is geborgd dat dit artikel niet wordt gebruikt als alternatief voor de opting out? Hoe ziet men in dit verband de samenhang dan wel afbakening tussen het nieuwe

artikel 15e Inrichtingsbesluit en de brief van de staatssecretaris over het afschaffen van de indicatiecriteria met ingang van 2018?

4. Goed onderwijs voor pro-leerlingen staat voorop

Het praktijkonderwijs zal zich overigens ook de komende jaren inzetten om goed, passend onderwijs voor de leerlingen te verzorgen, samen met de andere scholen in het samenwerkingsverband. Pro-scholen zijn, zoals reeds jaar en dag, bereid om de expertise die zij in de afgelopen twintig jaar hebben opgebouwd, als het gaat om arbeidstoeleiding, nazorg en kwaliteitszorg, te delen met partners in de samenwerkingsverbanden, afstemmen met de gemeenten (participatiewet) en het voortgezet speciaal onderwijs. Goed onderwijs voor deze leerlingen, dat blijft wat deze scholen betreft ook de komende tijd agendapunt nummer 1.

18 oktober 2014

Jan Huisman, voorzitter Platform praktijkonderwijs
